

VOPONITA POPORULUI

Director: Mihail Russu

Șef redacție: Dr. Ion Brânza

ABONAMENTE:

Pe un an... — — — — — Lei 500.—
Pentru funcționari și țărani Lei 400.—
Pentru instituțiuni și fabrici Lei 1000.—

ORGAN ZILNIC DE ȘTIRI ȘI INFORMAȚIUNI

— REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA Cetate: P. Sf. George 2
ARAD: STR. MOISE NICOARĂ 1, et. I.
BUCUREȘTI: CALEA VICTORIEI 48.
Telefonul Redacției (Arad): 154

Ostilități față de Românii din Ungaria

În frunțașă comună Kétegyhaza, românească, din Ungaria, de care am mai amintit în »Voința Poporului« No 13, s-au petrecut lucruri pe cât de ridicole, pe atât de dăunătoare viitorilor locuitori ai comunei, cari încă sunt români. Am amintit de data trecută cum autoritățile ungurești înceleg să suprimă în diferite moduri orice raporturi cu țara românească a Românilor supuși unguri. Un ex.: celor cari au fost abonați la diferite ziare din țară, le reproșau: »ce vă trebuie vouă să știți ce se petrece dincolo? Mâncați pîine ungeruască, interesați-vă de cele ce se petrec la noi în Ungaria! Si la această mefistofelică avertizare li-se făcea un semn: »dacă nu să nu regretați«. Si bietii români ce să facă? Trebuiau să se supună, căci de nu, consecințele nu întârziu prea mult. Dar să treacă la faptul, despre care voiam să vă înștiințez.

Sinodul parohial din amintita comună, întrunindu-se decurând a hotărât să publice un concurs pentru ocuparea locului de preot devenit vacant prin moartea părintelui Beș. Auzind despre aceasta prețorul plășii a dat ordin, președintelui sinodului ca să anuleze hotărârea cu privire la publicarea acestui concurs, întrucât dsa are o cunoștință — o unealtă mai bine zis — care în toamna asta va intra în Seminarul teologic din Arad, iar când va termina (?) va fi numit preot.

Dar cine e cunoștința dlui prețor? Și ce interes are d-lui să-și virenasul în afacerile interne ale parohiei ortodoxe, cu care n-are nici în clin, nici în mănecă!? Faptă pioasă? Nul Interes? Da, da, dat D. prețor nu caută decât o subminare a organizației româ-

nești, ori pentru aceasta îi trebuie pe cineva »de al lor«, care să fie »-sal său«, alegându-și pe băiatul servitorului lui — candidatul de preot în chestiune.

— Aceasta desigur va fi întru to-

ate subordonatului meu, și-a zis d. prețor, scutpând în degele și răsucindu-și mustățile. Odată ce-l instalez eu, musai, să fie al meu! Si bietul băiat, ce să facă? Odată ce-i »protejat« de d. prețor, va fi întru toate sluga lui, cum se cuvine.

Dar încă ceva. Are băiatul pregătirea necesară de a intra în Seminarul teologic, sau nu? După informațiile pe cari le dețin dela

Direcțiunea școlii, absolvenții școlilor normale nu mai sunt admiși în Seminar. Ori, băiatul are chiar această pregătire!

Cine ar trebui să ia sancțiunile necesare și cine ar putea interveni pentru tranșarea în mod favorabil a chestiunii, vom vedea într-un articol viitor.

Emil H. Nonu.

Dezordini revoluționare în Brad

Intrunire de protestare contra ridicării Bradului la rangul de oraș. — Mulțimea asaltează clădirea poliției. — Poliția trage salve în mulțime. — Disolvarea comisiei interimare. —

Brad. — Orașul Brad a fost Sâmbătă teatrul unei scene tumultuoase și mari dezordini, și numai datorită întâmplării nu avem să înregistram o varsare de sânge și victime omenești. Noua lege administrativă dă drept, după cum se știe, comunelor mari și orașelor să hotărască singure asupra apartinerii și organizării lor administrative. Printr-un articol unic de lege, votat în 1927 Bradului i s-a dat calitatea de municipiu. Dela această dată elemente turbulente au pornit o mare agitație în rândurile populației pentru degradarea la vechia lui calitate de sat a municipiului Brad.

Intrunire de protestare.
Pentru Sâmbătă președintele comisiei interimare, care totodată e și nolar cercual, a convocat populația la o întrunire. A luat parte foarte multă lume. În rândurile asistenței stăpâna o mare agitație care dela început punca pe gânduri.

La propunerea președintelui comisiei interimare, sătenii au hotărât

degradarea orașului Brad la starea lui de mai înainte. În contra acestei hotărâri întrea gă clasa intelectuală, industria

șii și comercianții au protestat cu energie, ceea ce a produs violente proteste în rândurile sătenilor fanalizați de câțiva agitatori. Oratorii întrunirii au rostit vorbiri incendiare afirmând, că intelectualii cu ajutorul poliției intenționează să zădărnicească libera exprimare a voinței poporului.

Asaltarea poliției. — Salve de arme.

Sub impresia cuvântărilor masele îndârjite au mers în fața clădirei poliției, pe care au asaltat-o aruncând pietrii asupra clădirei. Tărănimea înarmată cu ciomege a încercat să pătrundă în clădire ca să dezarmeze pe polițiști. Polițaiul văzând, că vorba bună nu ajută, și că dimpotrivă, îndârjirea asaltanților ia proporții îngrijorătoare, a ordonat polițiștilor să dea câteva salve în aer.

Intr-adevăr, efectul n-a întârziat întrucât țărani de frică au părăsit repede locul de luptă.

Din norocire, și grație alitudinei calme a dlui polițai, dezordinile revoluționare s-au terminat fără măcar o singură victimă.

Ancheța.

Cazul fiind înștiințat Prefecturii și Parchetului dela Deva, aceste două organe au descins imediat la fața locului și după o sumară anchetă, au dizolvat comisia interimară a orașului Brad. De altfel ancheta continuă. Intreaga populație a județului cu nerăbdare așteaptă rezultatul acestei anchețe.

Coresp.

Generalul Berthelot în România

Generalul Berthelot, distinsul prieten al României, va sosi în țară în ziua de 28 crt., oprindu-se la moșia sa, Fărcădiu, din județul Hunedoara.

Generalul Berthelot va face apoi o excursie în Bucovina, vizitând Vatra-Dornei și mănăstirile istorice din Bucovina.

După aceea se va opri o zi sau două la Iași și apoi va veni în București.

Generalul Berthelot va părăsi țara la 14 Octombrie.

Cât o să mai dăinuiască?

— Dela redacția noastră. —

Timișoara. — Această întrebare și-o pune toți timișorenii: cât o să mai dăinuiască lădă de neîngrijire a străzilor, din belșug îmbuibate cu praf și gunoie?

Într-un articol trecut am arătat că s-a făcut o propunere consiliului comunal, pentru ungerea străzilor cu uleiuri provenite dela rafinările de petrol, dar care până acum nu s-a pus în practică.

Cauzele le-am arătat în același articol: se așteaptă cocotărea în fruntea regiunii Banatului, a unui personaj politic, — e usediul în Timișoara.

Până la venirea acestui personaj s-a dispus ca străzile să se stropească cu apă. Tramvaiele comunale, au un vagon cazan, prevăzut cu aparate de stropire și colinu circulă pe liniile principale făcându-și conștiincios datoria.

Măsura e bună, dar nu-i deloc sănătoasă. Cu apă de stropit se aprovizionează din canalul Bega — din josul unei tabacării — deci apă infectă, care în atingere cu praful și gunoaiile de pe străzi, emană un miros puturos.

De multe-ori se aprovizionează cu apă curată din gurile de apă ale canalizării, însă din același miros puturos. Unde noi pui coșul, știut fiind, că apa e mai scump plătită ca viața în Timișoara.

Cu costul apei împrăștiate într-o sigură zi în Timișoara s-ar putea cumpara alăta ulei, cât ar fi necesar ungerei tuturor străzilor și ar ține o lună. Serviciul sanitar ar fi cel mai bun avocat al cauzei, însă cum putem cere maior oameni — ca cei dela serviciul sanitar — să se impună consiliului comunal, când ei singuri nu-și curăță orașul, nu-l inspectează ni-

ci la un an odală? Consultațiile „particulare” le răpește timpul necesar inspecțiilor.

S-au pus coșuri pentru hârlia la fiecare oprire de tramvai. Ce folos că în coș nu-i nici o hârlie, însă pe dealături sunt gunoaii să încereze căruțe întregi.

Cum să arunce hârlia murdară într-un coș curat, când pe jos stau gunoaiile cu grămada?! Majoritatea locuitorilor nici nu știe pentru ce sunt puse. Se ferește de ele. Primăria ar trebui să dea publicității scopul lor și mai întâi să curețe gunoaiile de pe străzi și să ne lase în pace cu stropitul cu apă. Să se îngrijească mai întâi de curățenie și de ungerea străzilor. Preferam mai bine căldura dorogitoare, decât acest miros puturos, și cred că suntem înțeleși.

Vol.

◆◆◆

Al IX-lea Congres al „Agir“-ului, la Arad

Ședința de după amiază

(Continuare)

La ora 16 au început lucrările Congresului pe secții, tot în sala palatului cultural. Se dă citire studiului dlui ing. șef. N. Codreanu care tratează chestia „Completării rețelei c. f. r.” Se deduce din studiu că rețeaua c. f. r. nu are destule legături din punct de vedere economic și strategic între părțile ei componente. De asemenea se mai constată, că nici azi, după 12 ani dela terminarea războiului, nu există un program, cari anume linii și în ce ordine țar trebui construite problema pusă rămânând deci ne-rezolvată. În studiu se trece în revistă toate încercările program, cari toate au rămas în cartoanele ministerului. Arată apoi lucrările de completarea rețelei c. f. r., începute numai, cari din cauza lipsei de credite au rămas neterminate. Ca rezultat, autorul insistă asupra tezei că programul general al completării rețelei trebuie să fie întocmit cu participarea obligatorie a tuturor factorilor economici, politici, sociali și militari și bazat pe studii tehnice și comerciale.

Dl. Al. Paltoy, conducătorul Statisticii generale c. f. r. își citește referatul său asupra „Capitalului strein și problema Căilor noastre ferate”. Vorbitoarea arată că problema c. f. r. se compune din două părți principale: 1) Îmbunătățirea, refacearea și completarea rețelei existente și 2) Completarea rețelei noastre, prin construirea a 3500 Klm de căi fe-

rate noi, cum s'a arătat și în studiul dlui ing. Codreanu. Cum pentru construcțiile noi ar necesita un capital de 60 miliarde lei, dsa propune aplicarea unui sistem, aplicat și de către fostul ministru de finanțe rus, Coniele Witte, în anul 1896, continuat și de succesorii săi până la anul 1917. Sistemul constă din crearea, pe lângă cfr. de stat a unei rețele de cfr. particulare, construite și exploatare de către puternice soc. particulare.

Dl ing. Tomescu, șeful serv. construcțiilor dela Casa muncii, luând cuvântul, afirmă că e inexact că nu ar exista un program al noilor lucrări. Dă câteva dovezi. În ceea ce privește cele spuse de dl Paltoy, dsa spune situația comparativă cu Rusia nu se mai potrivește, din cauza costului construcției și lipsa de siguranță în ceea ce privește rentabilitatea lor. După câteva noi discuții care precizează cele afirmate de dl ing. Tomescu, se dă citire referatului dlui ing. Atanasescu, ing. șef din direcția Atelierrilor cfr. asupra „Legei regiei autonome cfr. — În acest referat sunt criticate mai multe articole de lege, din care se evidențiază că și această nouă lege face din conducătorii superiori ai cefereului organe de ordin pur politice.

D. ing. Cristea Nicolescu, dir. soc. „Arad—Brad”. Crede că programe sunt prea multe și nu vede cari din

ele va putea fi aplicat, ca fiind găsit cel mai bun. Pogramele făcute au fost întocmite numai din punct de vedere ingineresc, fără a se avea în vedere modalitățile de construcție, din punct de vedere economic. În ceea ce privește crearea de noi soc. particulare, dsa crede că rentabilitatea lor nu poate fi activă, decât numai atunci când ar avea anexe industriale.

Dl. ing. Atanasiu Cluj, arată că s'au formulat destule programe de lucru dar toate rămân de ordin pur personal, nici unul din ele neîmbărtășind problema cu întregul ei complex general. Arată apoi că marea greșală a cefereului a fost aceea de a confunda cele două probleme, perfect distincte: de exploatare și investiție. Dă câteva soluțiuni, de ordin practic, după care ședința se închide.

Seara a avut loc un banchet, oferit de municipiu, în sala restaurantului „Crucea Albă”, unde au luat cuvântul Dnii: ing. Al. Davidescu, relevând frumusețea orașului și urbanitatea lui, aducând elogii conducătorilor; prof. C. Teodorescu, senator, care în numele municipiului, mulțumește antevorbitorului și ing. Cristea Nicolescu, a cărei cuvântare este închinată Armatei.

(Vom continua)

Noul comisar sovietic al instrucției

În locul comisarului Lunaciarski la instrucție a fost numit Bubnow, (în clișeu) care până aci era comisarul politic al consiliului suprem de război. Noul comisar sovietic dela instrucție aparține grupului centralist al partidului și este unul dintre intimii lui Stalin.

Citiți
Voința Poporului!!

Matchul de șah pentru campionatul lumii

La Wiesenbaden a început un match de șah pentru campionatul lumii între maestrul Alakin (în clișeu) și Bogohubov.

Prima partidă a fost câștigată de Alekin, după 26 de lovituri.

Cinematografele din Timișoara

CINEMA CETATE

18 Sept.

Mont-Martre

cu Nicolas Rimsky

CINEMA APOLLO

18 Sept.

Dr. Balsamo

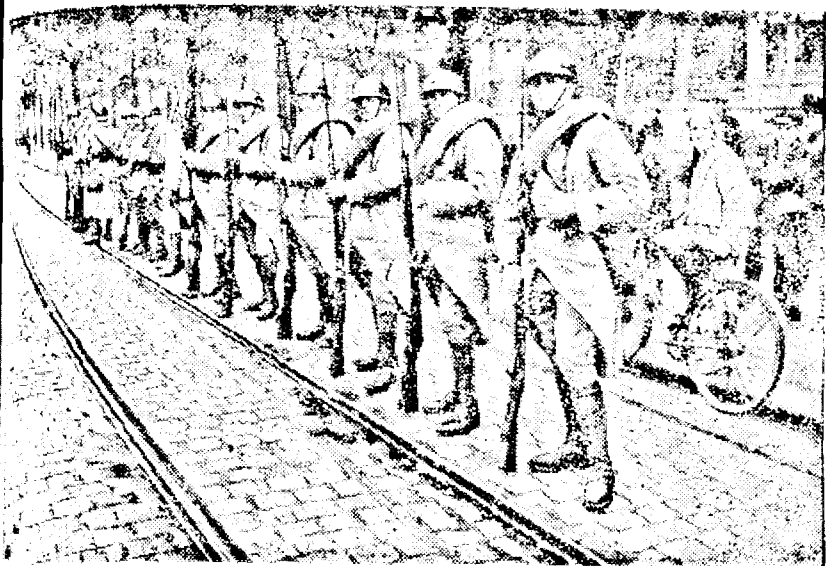
(Cagliostro) cu Hans Stüwe

CINEMA MEHALA

18 Sept.

STIRI DE TOT FELUL

Evacuarea Rinului.

La timpul său am arătat că după ce planul Young va avea ratificarea Franței, imediat va începe evacuarea zonei a 3-a, ocupată de franceze. Evacuarea se va termina cel mai târziu până la 30 de 1930.

Cliseul nostru reprezintă o patrulă franceză pe străzile orașului

Un nou partid maghiar

Am vorbit la timp despre tendințele care se manifestă în sânul maselor producătoare ale maghiarimii de a crea un nou partid, care să fie expresia sinceră a poporului maghiar.

Informațiunile noastre se confirmă din nou.

Bárdos Péter, un agronom cu experiență, a lansat un apel către plugarii maghiari, pentru înființarea unui partid al țărănilor și meseriașilor maghiari, având la baza programul lupta pentru interesele economice ale acestor două clase sociale.

Acțiunea dlui Bárdos Péter a stârnit un viu răsunet în sânul maselor producătoare maghiare. Cât de adânc este nevoia înființării unui partid maghiar reiese și din faptul că o acțiune similară cu a lui Bárdos Péter s'a pornit și în județele Mureș și Odorheiu.

Acțiunea dlui Bárdos Péter are o mare șansă de reușită, ceea ce arată cât de izolat și cât de străin este partidul maghiar al contelui Bethlen de năzuințele maselor producătoare ale ungarilor.

Odată cu aceasta, partidul poporului maghiar de sub presidenția dlui Kecskeméthy, rectorul Academiei de teologie din Cluj, va porni o nouă acțiune de organizare a partidului.

Demisia dlui Argetoianu din partidul liberal?

Ultima oră, află că dl Const. Argetoianu ar fi demisionat din partidul liberal. Știrea, nu ne-a fost până acum confirmată. În orice caz — observă numitul ziar, ruptura dacă ea într-adevăr s-a produs, se datorește exclusiv conflictului cu dl VV. Brătianu în legătură cu înființarea băncii internaționale.

Un nou proces monstru în Rusia sovietică

Nou complot contra regimului sovietic. — 147 acuzați — 70 contra-revoluționari rusi condamnați.

Din Leningrad se anunță, că autoritățile sovietice au descoperit un vast complot împotriva regimului bolșevic prin faptul că s-a sabotat programul naval al guvernului din Moscova.

Nouă directori și ingineri precum și o serie de funcționari dela șantierul rusești au fost arestați sub învinuirea că de ani de zile sabotează construcțiile de vase de război.

Inginerii au prezentat planuri false de construcție și au construit

vase despre cari știau că nu vor putea naviga. Guvernul sovietic a fost asfel pagubit cu suma de 36 milioane de mărci.

Saptezeci de membri ai unei organizații contra-revoluționare dizolvată zilele trecute la Moscova, au fost condamnați la diverse pedepse. Această organizație ar fi întreținut relații cu emigrația rusă în vederea răsturnării regimului sovietic.

Maxim Gorki a sosit la Astrakan în Rusia sovietică pentru a asista la un proces ariș, în care sunt implicați o mulțime de funcționari sovietici acuzați de luare de mită.

Procesul se judecă în teatrul municipal.

Acuzații, în fruntea cărora stă administratorul financiar, ocupă

întreaga orchestră. Lojile de rândul întâi și al doilea sunt ocupate de presă, judecătorii sunt pe scenă. Balcoanele sunt rezervate reprezentanților uniunilor profesionale.

Pe banca acuzaților sunt și 80 de negustori cari au dat bacșișuri

Crimele și delicturile sunt în sumă de 15 milioane ruble.

Cliseul nostru reprezintă teatrul municipal din Astrakan, unde în prezent se debate monstrul proces de care vorbim mai sus.

◆◆◆

Brutăria Sopsich

s-a redeschis în Timișoara, Str. Preyer No. 32. — Zilnic se capătă pâine proaspătă de casă cu comlău și franzelării.

◆◆◆

Cinematografele Comunale Arad.

CINEMA CENTRAL • CINEMA ELIT

Rusu Sirianu.

Inceputul reprezentațiilor la orele 5, 7, 9

din pădurița orașului

Într'un admirabil film amuzantă comedie

„Caută bărbatul“

In rolurile principale:
Ester Ralot'n, Neil Hamilton.

18

Septembrie

Fermecătoarea istorie amoroasă din vremea războiului civil din America:

Cavalerul visului

In rolurile principale:
Mary Carr și Fred Thomson.

Casa de modă GHEORGHE REINER Arad

STR. MOISE NICOARA No. 2. VIS-A-VIS CU REST. „KANYA“. Confecțiuni de haine pentru elevi după prescripția regulamentară a școlilor, mare asortiment de sorțuri pt. copii. Atelier special pt. comenzi după măsură chiar și cu material propriu. Asortiment bogat de haine și paltoane de dame. PREȚURI REDUSE. Incercați, și vă veți convinge.

28
29

croitori pt. bărbați, Timișoara. Elisabetin, Piața Al. Lahovari 1

Voiți aveți față frumoasă curată și frageț, întrebuințați zilnic

Specialitățile de infrumusetare „de Beaute” garantat folositoare și nestricăcioasă: Crema de Beaute, Săpunul de Beaute, și Poudra de Beaute în carton elegant, și mai 30 obiecte folositoare și Casnice numai Lei 159 — plus 35 lei, pentru porto timb. trimite cu Ramburs Magazin „Parissiene” Timișoara I. Str. Avram Iancu 4.

AMERICA

magazie de haine Timișoara, IV. Str. Bonnaz 12a.

Se oferă tuturor prilejul să-și poată procura haine ieftine și elegante. Funcționarilor de casieră și muncitorilor li se acordă 10% reducere.

— Remarque: „Pe frontul de vest” la Kerpel.

Uniforme și săpei școlare pe comandă și gata. Stofe și furnituri se pot procura mai estin la Croitoria și Ceprăzăria Sallnacki și Iancu Timișoara Cetate, Piața Unirei No. 4.

Sobe de teracotă, cuptoare și mașini de bucatărie, se pot cumpăra ieftin și de foarte bună calitate numai la **Gheorghe Turi** maestru de sobe de teracotă. Timișoara, calea Dorobanților No. 26. (lângă haltă tramvaelor).

SIEBOLD
Excelent dormitoare din lemn tare ieftine fabrică de mobile Timișoara II. str. Telegrafului 19. - Telef. 6 99

Depozit pentru toate obiectele de învățământ. Cele mai estine rechizite pentru școli La librăria și papetăria Fenyő. Timișoara, I., str. Alba-Iuli 9.

Locuri de casă de prima calitate
de așungul alei Berăriei din Fabrică, vis-à-vis de parc, pe lângă condițiuni favorabile de plătire de vânzare cu prețuri convenabile. — Să vă interesați la; — Soc. an. imobiliară și de construcții, Timișoara, I.
Banatia (in loc. Băncei timișorene și soc. comercială. Telefon).

Vederi din Turcia

Clișeul nostru reprezintă una Angora, unde în zilele trecute un din principalele străzi ale capitalei incendiu a făcut mari ravagii.

Adevăratele uniforme și șepci școlare se pot cumpăra numai la magazinul **N. ARITON** ARAD, STR. BUCUR No. 14.
executate din cele mai fine stofe și cu prețurile cele mai convenabile. Sfidiând orice concurența

Secretul cafelei bună și sucoasă îl veți afla dacă cantitatea necesară o veți procura de la **A. SUGĂR** unde zilnic se pun în vânzare cele mai fine soiuri de cafele în stare prăjită. băcan, Timișoara-Iosefina, str. Gen. Foch 48.

Prețuri surprinzător de ieftine la BOGYÓ
Arad, Strada Eminescu 13. Giorapi pentru femei dela 18 L. pt. bărbați dela 11 Lei. Giorapi pentru copii dela 12 Lei. Svestere pt. copii dela 125 Lei. Articole de tricotaș, puliovere pt. femei și bărbați dela 135 Lei, Paltoane împletite dela 580 Lei. — Foarte mare asortiment de cele mai moderne articole de tricotaș.

Economi Argăsitoare cu TILLANTIN
(aparatură argășitor sistem german excelent)
Mașini argăsitoare „Lothrä” I. și II. și „Tillator mic”
Furnizează:
„ROMANIL” S. a. TIMIȘOARA, I. „Bánátia”

Examenele dela școala de notari.

Luni, 16 Septembrie, a. c. început examenul în scris la școala de notari din Arad sub președinția lui inspector Gen. adm. Petru Iulian, a d-lui Dr. Augustin Lazăr subprefectul județului și director școalei și corpul profesoral. — La ora 7 seara s'a publicat, rezultatele în scris care e următorul: Apărut A. cu media 6, Balta Const. 6, Balogh Șt. 4.50, Boșneac T. 7, Băghiu A. 6, Cadar E. 6, Cărbunaru 6, Fagi Paul 2, Goția J. 6, Hărășiu I. 6, Isani Ioan 6, Ispravnic S. 3.50, Kota A. 7.50, Marcea T. 6, Mășuș P. 5, Neța Gh. 5, Olariu Ioan 6, Ponta L. 7.50, Popa Iustin 4.50, Rațiu D. 6, Rața D. 5, Repedeș R. 7.50, Sava V. 7.50, Sabău Eug. 9.75, Lungan V. 5, Soos A. 6, Székely W. 4, Poriovan I. 4.50, Ionaș Vasile 1, — Toți acei cari au obținut media peste 6, se vor supune examenului oral în fața comisiunii de examinare. Rezultatele le vom comunica la următorul număr.

Mica publicitate

O locuință frumoasă cu ușa mare este de închiriat. Adresa: Strada Spiru Gh. No. 7.

De închiriat o cameră frumoasă bilată cu intrare separată la casa resa Str. Cogălniceanu No. 13.

25 Jug. pământ arabil de arendă în apropierea orașului Arad la redacția ziarului.

Administrația noastră din Timișoara caută domni agili cu cunoștințe locale pentru serviciu permanent.

— Allo! — Nu priviți în dreapta în stânga, ci mergeți direct la restaurantul „Omul săbăle” str. Iancu Văcărescu Nr. 36. Așa veți afla că acest local a fost cumpărat de către producătorul de vinuri Carol Klupp din Bacova și pune în vânzare vinuri din producția proprie. Un lit. vin înlocuiește de local 26 lei.

Caut aranjarea parcuri și grădini particulare eventual post grădinar. Adresa administrația ziarului Voința Poporului Timișoara.

Important pentru economii
Magazia de produse alimentare și mărfuri s. a. Arad
lichidează credite comerciale ieftine pe cereale și produse.